

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26.07.1973, sp. zn. 4 Tz 25/73, ECLI:CZ:NS:1973:4.TZ.25.1973.1

Číslo: 41/1974

Právní věta: I. Způsobí-li pachatel úmyslně škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, porušením nebo nesplněním povinnosti svého zaměstnání nebo své funkce, je nutno vždy zkoumat, zda takové jednání nenaplnňuje znaky trestného činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129 tr. zák., kteréžto ustanovení je speciální ve vztahu k ustanovení § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák. o poškozování majetku v socialistickém vlastnictví.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 26.07.1973

Spisová značka: 4 Tz 25/73

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Porušování povinnosti v provozu socialistické organizace, Poškození majetku v socialistickém vlastnictví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 129
§ 136 odst. 1 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 41/1974 sb. rozh.

I. Způsobí-li pachatel úmyslně škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, porušením nebo nesplněním povinnosti svého zaměstnání nebo své funkce, je nutno vždy zkoumat, zda takové jednání nenaplnňuje znaky trestného činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129 tr. zák., kteréžto ustanovení je speciální ve vztahu k ustanovení § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák. o poškozování majetku v socialistickém vlastnictví.

II. Při ukládání souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák. nelze uložit trest nápravného opatření, stanoví-li zákon na některý ze sbíhajících se trestných činů pouze trest odnětí svobody (§ 35 odst. 1 i. f., § 35 odst. 2 věta první tr. zák.). Má-li být souhrnným trestem podmíněný trest odnětí svobody a bylo-li dřívějším rozsudkem uloženo nápravné opatření, je třeba dbát na to, aby souhrnný podmíněný trest odnětí svobody byl přísnější než trest nápravného opatření uložený dřívějším rozsudkem (§ 35 odst. 2 věta třetí tr. zák.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 26. 7. 1973 sp. zn. [4 Tz 25/73.](#))

Nejvyšší soud ČSR na podkladě stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČSR vyslovil, že usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 2. 1973 sp. zn. 3 To 18/73, jímž bylo zamítnuto odvolání obviněného J. L. proti rozsudku okresního soudu v Teplicích ze dne 21. 11. 1972 sp. zn. 3 T 702/72, byl porušen zákon v ustanoveních § 136 odst. 1 písm. a) a § 129 odst. 1 tr. zák., uvedená rozhodnutí zrušil a okresnímu soudu v Teplicích přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Teplicích ze dne 26. 5. 1972 sp. zn. 3 T 277/72 byl obviněný J. L. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a za to byl podle § 132 odst. 1 tr. zák. odsouzen k trestu nápravného opatření v trvání 10 měsíců s tím, že z odměny za práci náležející obviněnému připadá 20 státu. Rozsudek nabyl právní moci dne 6. 6. 1972.

Dalším rozsudkem téhož soudu ze dne 21. 11. 1972 sp. zn. 3 T 702/72 byl obviněný J. L. uznán vinným trestným činem poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák. a odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 20 měsíců. Podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let. Současně byl podle § 35 odst. 2 tr. zák. zrušen výrok o trestu v rozsudku okresního soudu v Teplicích ze dne 26. 5. 1972 sp. zn. 3 T 277/72. Proti tomuto druhému rozsudku podal obviněný odvolání, které bylo usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 2. 1973 sp. zn. 3 To 18/73 podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Proti posléze uvedenému usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 2. 1973 sp. zn. 3 To 18/73 podal v šestiměsíční lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona a navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že v rozsudku okresního soudu v Teplicích ze dne 21. 11. 1972 sp. zn. 3 T 702/72, který předcházal napadenému usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem, byl porušen zákon.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen, a to jak napadeným usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem, tak i v řízení, které tomuto usnesení předcházelo.

Pokud jde o rozhodnutí o vině, oba soudy na základě řádně provedeného dokazování a po náležitém zhodnocení důkazů správně zjistily, že obviněný dne 21. 5. 1971 v době, kdy pracoval na odpolední směně jako předák pracovní skupiny v oddělení kmenírny v provozu národního podniku Sklářny Kavalier v Hostomicích, provedl násilný zásah na elektrickém vodiči u tří elevátorů a na dmychadle v úmyslu, aby výrobní stroje v tomto oddělení byly vyřazeny z provozu na přechodnou dobu, během níž si chtěl odpočinout při náhradní práci v noční směně. Následkem tohoto svévolného zásahu na elektrickém vodiči došlo k tomu, že výrobní stroje v oddělení kmenírny byly po dobu tří hodin vyřazeny z provozu. Prostoje takto vzniklým došlo k výpadku na výrobě kmenů, na nichž byla závislá výroba skloviny, a tím byla uvedenému podniku způsobena škoda ve výši 13 740 Kčs.

Takto zjištěný skutečný stav byl oběma soudy posouzen jako trestný čin poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák. S tímto právním posouzením skutku obviněného však nelze souhlasit.

Ustanovení § 136 tr. zák. o trestném činu poškozování majetku v socialistickém vlastnictví se použije

tam, kde došlo k úmyslnému poškození majetku v socialistickém vlastnictví jednáním, které nesouviselo s porušením hospodářské kázně, tj. s porušením závazných pravidel upravujících hospodářskou činnost pracovníků socialistických organizací. Způsobí-li pachatel škodu na majetku, který je v socialistickém vlastnictví, porušením nebo nesplněním povinnosti svého zaměstnání nebo své funkce, je nutno vždy zkoumat, zda takové jednání nenaplňuje znaky trestného činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129 tr. zák. Ustanovení § 129 tr. zák. jako ustanovení užší je speciální ve vztahu k širšímu ustanovení § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák. a jeho účelem je postihnout poškození majetku v socialistickém vlastnictví zvláštním způsobem. Proto byla-li způsobena větší škoda na majetku v socialistickém vlastnictví úmyslným porušením nebo nesplněním důležité povinnosti pachatelova zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce, půjde o trestný čin porušení povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129 tr. zák.

V posuzovaném případě soudy nezkoumaly skutek obviněného z uvedených hledisek. Nevzaly v úvahu, že obviněný zjištěnou škodu na majetku národního podniku Sklářny Kavalier v Hostomicích způsobil úmyslným jednáním při výkonu svého zaměstnání jako přední dělník pracovní skupiny, do jehož pracovní náplně, jak to vyplývá ze svědecké výpovědi mistra provozu A. Č., mimo jiné náležela i kontrola strojního parku a péče o to, aby v provozním zařízení nedošlo k poruchám. Nelze pochybovat o tom, že šlo o důležitou povinnost zaměstnání obviněného, neboť na jejím řádném plnění závisel plynulý provoz celého výrobního oddělení. Obviněný přesto záměrně provedl násilný zásah na elektrickém vodiči v úmyslu vyvolat poruchu v provozu, kterou chtěl využít a také využil k tomu, aby po dobu, potřebnou k odstranění jím vyvolané poruchy, nemusel pracovat a mohl odpočívat. Tímto jeho jednáním došlo k prostojům, jimiž byla uvedenému podniku v důsledku výpadku ve výrobě kmenů způsobena škoda ve výši 13 740 Kčs, tedy škoda převyšující částku 5000 Kčs, která je zpravidla považována za větší škodu ve smyslu znaku trestného činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129 odst. 1 tr. zák. Ze zjištěného jednání dále vyplývá, že obviněný chtěl způsobit poruchu na elektrickém vodiči, přičemž byl jako pracovník znalý provozu srozuměn s tím, že v důsledku jeho násilného zásahu na elektrickém vodiči nebude vyroben předpokládaný počet kmenů, a tím vznikne podniku škoda.

Tyto zjištěné skutečnosti naplňují po objektivní i subjektivní stránce skutkovou podstatu trestného činu porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129 odst. 1 tr. zák., jímž při správném použití zákona měl být obviněný také uznán vinným. Když tedy soudy v důsledku mylného právního názoru posuzovaly skutek obviněného jako trestný čin poškození majetku v socialistickém vlastnictví podle § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák., porušily zákon v ustanovení § 136 odst. 1 písm. a) a § 129 odst. 1 tr. zák.

Pokud jde o výkon trestu, krajský soud v napadeném usnesení zaujal stanovisko, že okresní soud tím, že obviněnému uložil jako trest souhrnný podmíněný trest odnětí svobody, ačkoliv původním rozsudkem, k němuž byl ukládán tento souhrnný trest, mu byl uložen trest nápravného opatření, který je trestem přísnějším než podmíněný trest odnětí svobody, postupoval v rozporu s ustanovením § 35 odst. 2 tr. zák., podle něhož souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený rozsudkem dřívějším. Tomuto stanovisku však není možno přisvědčit.

Nutno zde vycházet z ustanovení § 35 odst. 1, poslední věty tr. zák., v němž je zakotvena zásada, že stanoví-li trestní zákon na některý ze sbíhajících se trestných činů pouze trest odnětí svobody, nemůže být úhrnným trestem jiný z trestů uvedených v § 27 tr. zák., jako trest samostatný. Poněvadž tato zásada vzhledem k ustanovení § 35 odst. 2 první věty tr. zák. platí i pro ukládání trestu souhrnného, musí být trest odnětí svobody jako trest souhrnný uložen vždy tam, kde zákon stanoví buď na trestný čin, pro který byl pachatel odsouzen původním rozsudkem, nebo na trestný čin, pro který je pachatel odsuzován dalším rozsudkem, trest odnětí svobody jako trest jediný. Platí to zejména i v případě, kdy původním rozsudkem byl uložen trest nápravného opatření a souhrnný trest má být ukládán za další sbíhající se trestný čin, na který je v zákoně stanoven jen trest odnětí

svobody. Uvedenou zásadu je nutno dodržet i za předpokladu, že jako souhrnný trest má být uložen podmíněný trest odnětí svobody.

Z těchto důvodů nelze považovat za správnou výtku krajského soudu, že okresní soud porušil zákon v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák., když obviněnému uložil jako trest souhrnný podmíněný trest odnětí svobody.

Při ukládání souhrnného trestu je však současně třeba respektovat ustanovení § 35 odst. 2 věta třetí tr. zák., podle něhož souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený dřívějším rozsudkem. Přichází-li tedy v úvahu uložení podmíněného trestu odnětí svobody jako trestu souhrnného, musí soud uložit tento trest v takové výměře (délka trestu a zkušební lhůty, popř. přiměřená omezení ve smyslu § 59 odst. 2 tr. zák.), aby nebyl mírnější než trest nápravného opatření uložený dřívějším rozsudkem (srov. č. 13/1959 a č. II/1967 sb. rozh. tr.).